

ใบงานที่ ๒.๒
เรื่องกฎหมายของอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนพิจารณากรณีตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในสมัยอยุธยายุคต่างๆ จากนั้นเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์

กรณีที่ ๑ เดชผู้มากด้วยภรรยา

เดชชายหนุ่มผู้มีอันจะกิน วันหนึ่งหลังจากที่เขาได้ตื่นนอน ณ ไร่ริมไม้ใหญ่แห่งหนึ่ง ทันใดนั้น เขาได้ประสบพบพัตร์รักสาวนางหนึ่งชื่อดวง สาวสวยผู้เลอโฉม เดชจึงต้องการที่จะได้นางมาเป็นภรรยาจึงได้สู่ขอ ดวงจากพ่อแม่ของเธอ และได้มาเป็นภรรยาในที่สุด หลังจากนั้นหนึ่งเดือน เดชได้ตื่นนอน ณ ไร่ริมไม้ใหญ่ที่เดิม เขาได้ประสบพบพัตร์รักสาวอีกนางหนึ่งชื่อ เพ็ญ เดชจึงขอดวงเพื่อรับเพ็ญมาเป็นอนุภรรยา ต่อจากนั้นเป็นเวลาหนึ่งอาทิตย์หลังจากที่เดชได้ตื่นนอน ณ ไร่ริมไม้ใหญ่ที่เดิมเดชได้เห็นยอด กำลังทำร้ายเดือนหญิงสาว ผู้เป็นทาส เดชจึงเกิดความสงสารและไถ่ตัวเดือนมาเป็นทาสที่บ้านตน นางจึงคอยปรนนิบัติรับใช้เดชเป็นอย่างดีและแล้วเมื่อภรรยาทั้งสองของเดชไม่อยู่ เดชจึงได้เสียกับเดือนและรับเดือนมาเป็นภรรยาของตนอีกคนหนึ่ง

ภรรยาทั้ง ๓ ประเภนี้ ถูกตราขึ้นในกฎหมาย
โดยภรรยาของเดชจะเรียกต่างกันไป ดังนี้

๑) ดวง	ได้ชื่อว่าเป็น	“เมีย.....”
๒) จันทร์เพ็ญ	ได้ชื่อว่าเป็น	“เมีย.....”
๓) เดือน	ได้ชื่อว่าเป็น	“เมีย.....”

กรณีที่ ๒ เรื่องเจ้าเมืองพิษณุโลกก่อการแข็งเมือง

เรื่องได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าเมืองพิษณุโลก เพราะเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งการศึกสงครามชนะเหนือดินแดนหัวเมืองฝ่ายเหนือได้ทั้งหมดและบริหารบ้านเมืองได้เป็นอย่างดีในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ตั้งมั่นดำรงในพระพุทธศาสนา ทำให้ไพร่ฟ้าประชาราษฎร์กินดีอยู่ดีตลอดมา วันหนึ่งเมื่ออำนาจของตนมีมากขึ้น จึงเกิดความมั่งใหญ่ไฝ่สูง ไม่ต้องการที่จะอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรอยุธยาอีกต่อไป จึงไม่ยอมส่งสุพรรณบุปผาและภรรยาเข้ามาบังคมถวายแด่พระมหากษัตริย์ที่กรุงศรีอยุธยา ทางกรุงศรีอยุธยาจึงส่งทหารหลวงมาด้วยกองกำลัง ๕๐,๐๐๐ คน ในขณะที่เมืองพิษณุโลกมีทหารเพียง ๑๐,๐๐๐ คนเท่านั้น ทำให้เรื่องถูกทหารหลวงจับกุมตัวได้ในที่สุด

เรื่อง กระทำผิดกฎหมาย

โดยเรื่องมีโอกาสดองโทษ ๓ สถาน ได้แก่

๑)

๒)

๓)

ที่มาภาพประกอบ : www.wikiwand.com

สืบค้นเมื่อวันที่ : ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

กรณีที่ ๓ เพิ่มเศรษฐีสวมใส่มงกุฎทองประดับอัญมณีไปทำบุญที่วัด

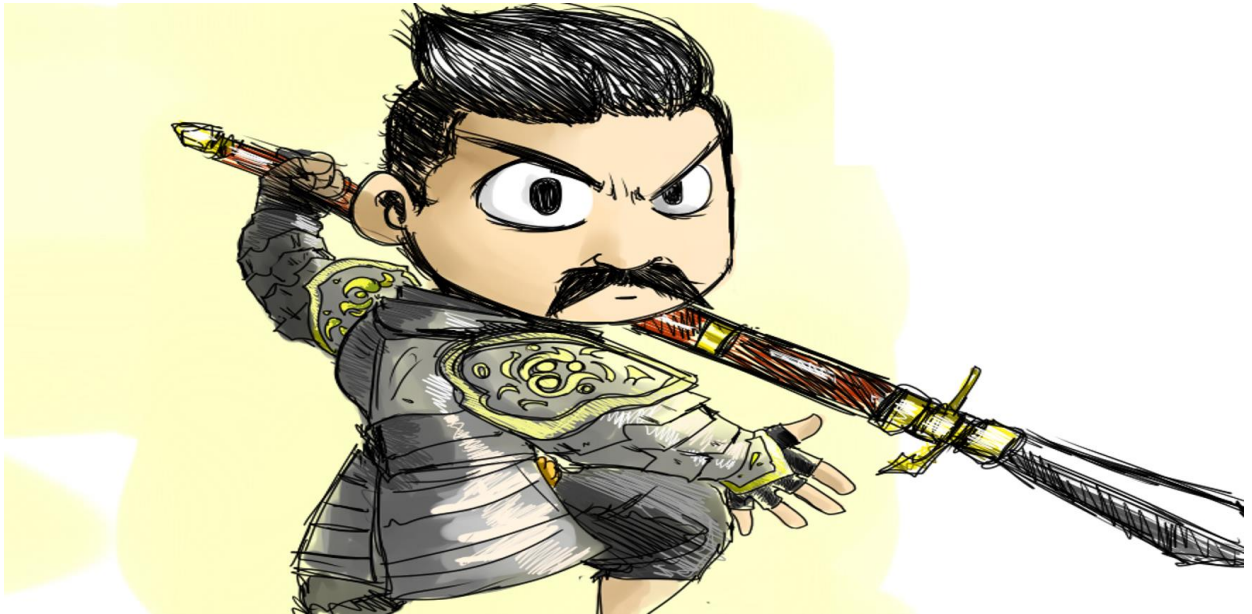
เพิ่มเศรษฐีหนุ่มผู้มั่งคั่งที่สุดในกรุงศรีอยุธยา ได้ทำการค้าขายกับต่างชาติจำนวนมากทั้งจีน อินเดีย และ ญี่ปุ่น แต่เขามีนิสัยเสียอยู่ข้อหนึ่งคือเป็นคนที่มีนิสัยอวดร่ำอวดรวย วันหนึ่งเขาได้ทำการค้าขายจนได้กำไรมหาศาล ประกอบกับลูกชายคนเดียวของเขากำลังจะเข้ารับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ เขาจึงต้องการจะจัดงานมหรสพ ที่ยิ่งใหญ่ นอกจากนั้น เขายังได้ว่าจ้างให้ช่างทองผู้ชำนาญการสร้างมงกุฎทองประดับอัญมณี อันเลอค่ามากมาย เพื่อที่เขาจะได้ใส่ไปในงานมโหรีสพ เพื่อแสดงถึงความมั่งคั่งร่ำรวยของตระกูลตน เมื่อถึงงานฉลองเขาก็กลับถูกทหารหลวงจับตัวเข้ามาพิจารณาคดีในพระราชวัง

เพิ่ม กระทำผิดกฎหมาย

โดยเพิ่มมีโอกาสต้องโทษ ๘ สถาน ได้แก่

- ๑)
- ๒)
- ๓)
- ๔)
- ๕)
- ๖)
- ๗)
- ๘)

กรณีที่ ๔ บุญเข้ารับการเกณฑ์ทหาร

บุญ เป็นชายหนุ่มที่อาศัยอยู่ในกรุงศรีอยุธยา ขณะนั้นบุญอายุได้ ๑๘ ปี จึงจำเป็นต้องเข้าสังกัดอยู่ในกรมใดกรมหนึ่ง เขาจึงได้ขึ้นสังกัดกับกรมคลัง และได้ทำสารบัญชีกับกรมสุรัสวดีเป็นที่เรียบร้อย ภายหลังจากนั้น ๒ ปี บุญได้เข้ารับราชการเป็นไพร่หลวง โดยจะต้องเข้าประจำการปีละ ๖ เดือน เรียกว่า เข้าเวร และจะต้องหาเสบียงของตนเองมาด้วย การเข้าเวรนี้จะเข้าเวร ๑ เดือน แล้วออกเวรไปทำมาหากิน ๑ เดือนแล้วจึงกลับมาเข้าเวรใหม่ สลับกันจนครบกำหนด

บุญ ปฏิบัติตนตามกฎหมายดังนั้น

- ๑) เมื่อบุญมีอายุ ๑๘ ปี แสดงว่า บุญเป็น “ไพร่.....”
- ๒) เมื่อบุญมีอายุ ๒๐ ปี แสดงว่า บุญเป็น “ไพร่.....”
- ๓) บุญ ต้องทำสารบัญชีกับ “กรมสุรัสวดี.....”

ที่มาภาพประกอบ : www.deviantart.com

สืบค้นเมื่อวันที่ : ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

